

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

21 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolaev Ghenadie,

judcători – Timofti Vladimir, Covalenco Elena, Toma Nadejda, Moraru Petru,
a examinat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în
Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Guțan Pavel, împotriva deciziei
Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2014, în cauza penală
în privința lui

Cliovan Igor Zinovi, născut la 30 octombrie 1957,
originar din regiunea Ternopol, satul Zarudia,
Ucraina, domiciliat în mun. Chișinău, str. Matei
Basarab 9/2, ap. 110.

Termenul de examinare a cauzei fiind:

1. 29.12.2007 - 14.11.2012 (prima instanță);
2. 31.01.2013 - 22.01.2014 (instanța de apel);
3. 06.06.2014 - 21.10.2014 (instanța de recurs ordinar).

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție asupra recursului în cauză
în baza actelor din dosar,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei sect. Buiucani, mun. Chișinău din 14 noiembrie 2012, Cliovan Igor a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 27, 42 alin. (3), 145 alin. (3) lit. f), m) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, Cliovan Igor a fost pus sub învinuire pentru faptul, că activînd în calitate de șef de depozit al S.A. „Midgard Terra”, fiind în relații ostile cu directorul acestei întreprinderi Bogdanov Iurii, avînd intenția omorului acestuia, din interes material, a organizat răpirea și asasinarea lui în următoarele circumstanțe. Pentru atingerea scopului criminal, aproximativ din luna octombrie 2007, inculpatul Cliovan Igor a început a căuta o persoană, care ar executa răpirea părții vătămate Bogdanov Iurii, impunerea acestuia la înstrăinarea pachetului de acțiuni, apoi, indiferent de rezultatul obținut, asasinarea lui. Astfel, prin intermediul unor persoane cu antecedente penale, a făcut cunoștință cu un colaborator de poliție care activa sub acoperire, care s-a prezentat ca Andrei, membru al unei grupări criminale din Transnistria și a acceptat executarea omorului. Pentru acțiunile sale, îndreptate la răpirea și omorul

părții vătămate Bogdanov Iurii, ce ar favoriza cumpărarea S.A. „Midgard Terra” de către o terță companie și anume întreprinderea „Supraten”, inculpatul Cliovan Igor, pretindea la un comision în mărime de 1 mln. dolari SUA, care urma să fie împărțit între toți membrii grupării criminale, lui revenindu-i suma de 50000 dolari SUA, dintre care 10000 dolari SUA erau destinați pentru achitarea serviciilor executorului omorului. La data de 14 noiembrie 2007, aproximativ la ora 17:30, inculpatul 1- a convins pe Bogdanov Iurii să meargă cu el la o întâlnire de afaceri pe str. Alba Iulia 206, mun. Chișinău, unde de către colaboratorii de poliție aflați sub acoperire, care acționau conform planului criminal propus de către inculpatul Cliovan Igor, a fost înscenată răpirea acestuia. La data de 15 noiembrie 2007, în mun. Chișinău, str. Ion Creangă 49/3, sub controlul colaboratorilor de poliție, ca rezultat al faptului că Bogdanov Iurii a fost răpit și omorât, precum și a apărut posibilitatea procurării S.A. „Midgard Terra” de către întreprinderea S.A. „Supraten”, inculpatul a primit de la un colaborator operativ sub acoperire, comisionul său, în valoare de 40000 dolari SUA. Intenția inculpatului îndreptată spre omorul lui Bogdanov Iurii din cauze independente de voința sa nu și-a produs efectul.

Astfel, acțiunile inculpatului Cliovan Igor au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art. 27, art. 42 alin. (3), art. 145 alin. (3) lit. f), m) Cod penal, adică ca săvârșirea tentativei de omor intenționat, cu răpirea persoanei, la comandă, acțiune care nu și-a produs efectul din cauze independente de voința sa.

3. Sentința menționată a fost atacată cu apel de către procurorul Gropa Maxim, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Cliovan Igor să fie condamnat în baza art. 27, 42 alin. (3), 145 alin. (3) lit. f), m) Cod penal la 14 ani închisoare în penitenciar de tip închis, motivînd că achitarea inculpatului Cliovan Igor din lipsa elementelor de infracțiune este lipsită de careva suport probatoriu; probele acumulate în cadrul urmăririi penale și administrate în cadrul cercetării judecătorești confirmă intenția directă a acestuia în comiterea celor imputate. Conform acușării Cliovan Igor a comis acțiunile prejudiciabile din interes material, deoarece ultimul a fost reținut în momentul primirii a cotei sale părți de bani, după înscenarea omorului lui Bogdanov Iurii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2014, a fost respins apelul procurorului în secția conducere a urmăririi penale în organele centrale ale MAI și SV a Procuraturii Generale, Gropa Maxim cu menținerea sentinței atacate.

Pentru a pronunța decizia, instanța de apel a reținut, că analizînd starea de fapt în baza probelor cercetate la judecarea cauzei, Colegiul penal a considerat întemeiate argumentele părții apărării și concluziile primei instanțe expuse în sentință, precum că în cazul din speță a avut loc provocarea infracțiunii privind tentativa de omor și aceste concluzii rezultă din următoarele:

- organul de urmărire penală nu a prezentat probe ce ar demonstra, că inculpatul Cliovan Igor a organizat comiterea infracțiunii - răpirea în scopul asasinării lui Bogdanov Iurii;

- probele prezentate de către partea acușării în susținerea învinuirii: înregistrările audio-video sunt lovite de nulitate, fiindcă au fost obținute pînă la

pornirea urmăririi penale și de asemenea prin provocarea, facilitarea și încurajarea persoanei la săvârșirea infracțiunii;

- probele prezentate - declarațiile părții vătămate Bogdanov Iurii, declarațiile martorilor Pîntea Lilian, Darienco Alexei nu demonstrează vina inculpatului în comiterea infracțiunii, dar dimpotrivă, dovedesc faptul provocării și încurajării lui Cliovan Igor la săvârșirea infracțiunii de tentativă de omor;

- atît legea procesuală națională în vigoare, cît și jurisprudența CEDO interzic procedura de obținere a probelor prin provocarea, facilitarea și încurajarea persoanei la săvârșirea infracțiunii.

Astfel, potrivit art. 93 alin. (3) Cod de procedură penală - „*elementele de fapt pot fi folosite în procesul penal ca probe dacă ele au fost dobîndite de organul de urmărire penală sau de altă parte în proces, cu respectarea prevederilor prezentului cod*”.

Însă, instanța de apel a reținut, că acțiunile de urmărire penală au fost lovite de nulitate în legătură cu încălcările admise la pornirea și efectuarea urmăririi penale, încălcări ale normelor procedurale, ce au afectat iremediabil posibilitatea probării acțiunilor pretinse ca criminale ale făptașului, fiindcă declarațiile inculpatului Cliovan Igor, precum că dînsul a fost provocat la comiterea infracțiunii de către colaboratorii poliției nu pot fi combătute în situația în care probele acuzării sunt nule.

Ori în corespundere cu art. 94 alin. 1, pct.8, 11 Cod de procedură penală – „*în procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărîri judecătorești datele care au fost obținute:*

8) *cu încălcări esențiale de către organul de urmărire penală a dispozițiilor prezentului cod;*

11) *prin provocarea, facilitarea și încurajarea persoanei la săvârșirea infracțiunii*”.

5. La 13 martie 2014 decizia nominalizată este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Pavel Guțan, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare, invocînd că:

- Instanța de apel era obligată să-și expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii și puse la baza sentinței de achitare, fiind înfăptuită o apreciere eronată și formală de ordin general a probelor și circumstanțelor cauzei penale;

- la emiterea deciziei instanța de apel s-a referit și la încheierea judecătorului de instrucție din 07 noiembrie 2007 despre autorizarea infiltrării colaboratorului de poliție, precum și interceptarea și înregistrarea convorbirilor dintre colaboratorul de poliție și inculpat, considerînd-o „adoptată cu întîrziere”, fără a verifica dacă ea nu a fost adoptată ca excepție prevăzută în cazuri de urgență cum prevede art. 301 Cod de procedură penală.

La fel, procurorul invocă în recurs că, instanța de apel la examinarea cauzei penale de acuzare a lui Cliovan Igor, potrivit prevederilor art. 100-101 Cod de procedură penală, urma să de-a apreciere din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității fiecărei probe în parte, cum sunt:

- declarațiile părții vătămate Bogdanov Iurie (vol. II, f.d. 92-94);

- declarațiile martorului Derienco Alexei (vol. II, f.d. 121-122);
- declarațiile martorului Pîntea Lilian (vol. II, f.d.114-115);
- procesul-verbal de ridicare din dosarul de prelucrare operativă a patru discuri cu înregistrările convorbirilor la întâlnirile între inculpatul Clioan Igor și colaboratorul operativ (vol. II, f.d. 69);
- procesul-verbal privind examinarea și reproducerea în scris a înregistrărilor comunicărilor și imaginilor la întâlnirea din 09 noiembrie 2007 între inculpatul Clioan Igor și Pîntea Lilian (vol. II, f.d. 82-86);
- procesul-verbal privind examinarea și reproducerea în scris a înregistrărilor comunicărilor și imaginilor la întâlnirea din 11 noiembrie 2007 între inculpatul Clioan Igor, Pîntea Lilian și Darienco Alexei (vol. II, f.d. 87-92);
- procesul-verbal privind examinarea și reproducerea în scris a înregistrărilor comunicărilor și imaginilor la întâlnirea din 13 noiembrie 2007 între inculpatul Clioan Igor și Pîntea Lilian (vol. II, f.d. 93-97);
- procesul-verbal privind examinarea și reproducerea în scris a înregistrărilor comunicărilor și imaginilor la întâlnirea din 15 noiembrie 2007 între inculpatul Clioan Igor și Pîntea Lilian (vol. II, f.d. 98-99);
- raportul de expertiză psihiatrică nr. 611 din 10 decembrie 2007, prin care s-a constatat că, inculpatul Clioan Igor este responsabil de fapta ce i se incriminează (vol. II, f.d. 58-59).

Procurorul consideră că erorile menționate afectează considerabil decizia atacată, constituind temei de drept prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală pentru casarea ei, iar acestea conduc la admiterea recursului cu casarea hotărîrii atacate și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, întrucît erorile comise nu pot fi înlăturate în instanța de recurs.

6. Judecînd recursul ordinar declarat în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul ordinar la 13 martie 2014 împotriva deciziei instanței de apel din 22 ianuarie 2014 pronunțată în ședința publică pe 18 februarie 2014, în termen.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală (red. 27.10.2012), instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvîrșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit constată, că instanța de apel la examinarea apelului declarat de procuror nu a respectat cerințele art. 414 Cod de procedură penală, nu a răspuns la modul convenit la toate motivele invocate de apelant, în legătură cu ce în baza temeiului pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală urmează a fi casată decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece această eroare nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit apelului declarat de către procuror (Vol. II, f.d. 206-2011), criticându-se legalitatea și temeinicia deciziei, se invocă că instanța de apel nu a dat o apreciere justă probelor care demonstrează vinovăția inculpatului Cliovan Igor de comiterea infracțiunii imputate, și anume:

- declarațiilor părții vătămate Bogdanov Yury, declarațiilor martorilor Darienco Alexei, Pîntea Lilian (care a relatat că „la întâlnirea cu Cliovan Igor, acesta a dat acordul la condițiile indicate și să ducă cele intenționate pînă la urmă. Cliovan Igor fiind întrebat ce sumă dorește pentru lucrul său, a spus că dorește să primească suma de 60000 dolari SUA, dar așa cum cei ce nemijlocit îl vor omorî cer mai mulți bani și din contul lui și din contul lui Pîntea Lilian va trebui de mai dat încă cîte 10000 dolari SUA și respectiv Cliovan Igor va rămîne cu 40000 dolari SUA, cu care Cliovan Igor a fost de acord.”).

- procesului-verbal privind examinarea și reproducerea în scris a înregistrării comunicărilor și imaginilor din 07 noiembrie 2007 între Cliovan Igor și Pîntea Lilian;

- procesului-verbal privind examinarea și reproducerea în scris a înregistrării comunicărilor și imaginilor din 09 noiembrie 2007 între Cliovan Igor și Pîntea Lilian;

- procesului-verbal privind examinarea și reproducerea în scris a înregistrării comunicărilor și imaginilor din 11 noiembrie 2007 între Cliovan Igor și Pîntea Lilian și Darienco Alexei;

- procesului-verbal privind examinarea și reproducerea în scris a înregistrării comunicărilor și imaginilor din 13 noiembrie 2007 între Cliovan Igor și Pîntea Lilian;

- procesului-verbal privind examinarea și reproducerea în scris a înregistrării comunicărilor și imaginilor din 15 noiembrie 2007 între Cliovan Igor și Pîntea Lilian;

- procesului-verbal privind examinarea și reproducerea în scris a înregistrării comunicărilor și imaginilor din 04 decembrie 2007 întovmit de către ofițerul de urmărire penală a DGUP MAI, căpitan de poliție Neaga Aurel (f.d. 98-99, vol. I).

Anume asupra acestor motive invocate de către procurorul Gropa Maxim în apel, instanța de apel nu s-a pronunțat sau s-a pronunțat superficial, fără argumentarea cuvenită.

Reieșind din aceste motive, avându-se în vedere că în apelul procurorului s-a solicitat condamnarea inculpatului Cliovan Igor în baza art. art. 27,42 alin. (3), 145 alin. (2) lit. f), p) Cod penal, Colegiul penal lărgit consideră că și-a găsit confirmarea în instanța de recurs ordinar temeiul pentru recursul ordinar prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și este necesar de a admite recursul ordinar declarat de procuror, cu casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel în alt complet de judecători.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel de procuror și ținând cont de motivele casării deciziei atacate să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Guțan Pavel, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2014 în privința lui **Cliovan Igor Zinovi** cu dispunerea rejudecării cauzei în Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată, pronunțată integral pe **11 noiembrie 2014.**

Președinte

Nicolaev Ghenadie

Judecători

Timofti Vladimir

Covalenco Elena

Toma Nadejda

Moraru Petru

Copia corespunde originalului

Timofti Vladimir